

Bank Spółdzielczy w Zwoleniu

Informacje z zakresu adekwatności kapitałowej
oraz pozostałych obszarów podlegających ogłaszaniu
w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu
według stanu na dzień 31.12.2017 roku

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP	3
II. INFORMACJE OGÓLNE	4
III. PODSTAWOWA STRUKTURA ORGANIZACYJNA BANKU	4
IV. INFORMACJE O STOPIE ZWROTU Z AKTYWÓW	6
V. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	6
VI. FUNDUSZE WŁASNE	8
VII. ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA I WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH	10
VIII. RYZYKO KREDYTOWE	13
VI. ZASADY WYCENY POZOSTAŁYCH AKTYWÓW I PASYWÓW	18
VII. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ W PORTFELU NIEHANDLOWYM	19
VIII. RYZYKO WALUTOWE	20
IX. RYZYKO PŁYNNOŚCI	21
X. RYZYKO OPERACYJNE	23
XI. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	24
XII. RYZYKO BRAKU ZGODNOŚCI W RAMACH SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	27
XIII. SYSTEM ZARZĄDZANIA	28
XIV. POLITYKA WYNAGRADZANIA I POLITYKA ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ	29
XV. POSTANOWIENIA KOŃCOWE.	32

I. Wstęp

1. Niniejszy dokument został przygotowany zgodnie z:
 - 1) Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzenie CRR) oraz aktami wykonawczymi do Rozporządzenia CRR,
 - 2) Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26.06.2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi,
 - 3) Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji (UE) Nr 1423/2013 z dnia 20.12.2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 575/2013,
 - 4) Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 2015/1555 z dnia 28.05.2015r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat przestrzegania przez instytucje wymogu w zakresie bufora antycyklicznego, zgodnie z art. 440 CRR,
 - 5) Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) Nr 2016/200 z dnia 15.02.2016 r. ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji,
 - 6) Wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w zakresie ujawniania informacji o aktywach obciążonych i wolnych od obciążeń z dnia 27.06.2014 roku (EBA/GL/2014/03),
 - 7) Ustawie Prawo bankowe z dnia 29.08.1997 roku,
 - 8) Uchwale Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu,
 - 9) Rekomendacją P dotyczącą zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków, wydaną Komisję Nadzoru Finansowego,
 - 10) Zasadami ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, przyjętym uchwałą Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 22.07.2014 roku,
oraz zgodnie z przyjętą przez Bank Polityką informacyjną Banku Spółdzielczego w Zwoleniu, która zawiera szczegółowe informacje dotyczące ujawnianych informacji oraz sposób publikacji.
2. Informacje ujawniane w niniejszej Informacji zaprezentowano według stanu na 31.12.2017 roku.
3. O ile nie zaznaczono inaczej, dane liczbowe przedstawione w niniejszej Informacji wyrażone są w tysiącach złotych. Ewentualne różnice w sumach i udziałach wynikają z zaokrągleń kwot oraz zaokrągleń udziałów procentowych do dwóch miejsc dziesiętnych.

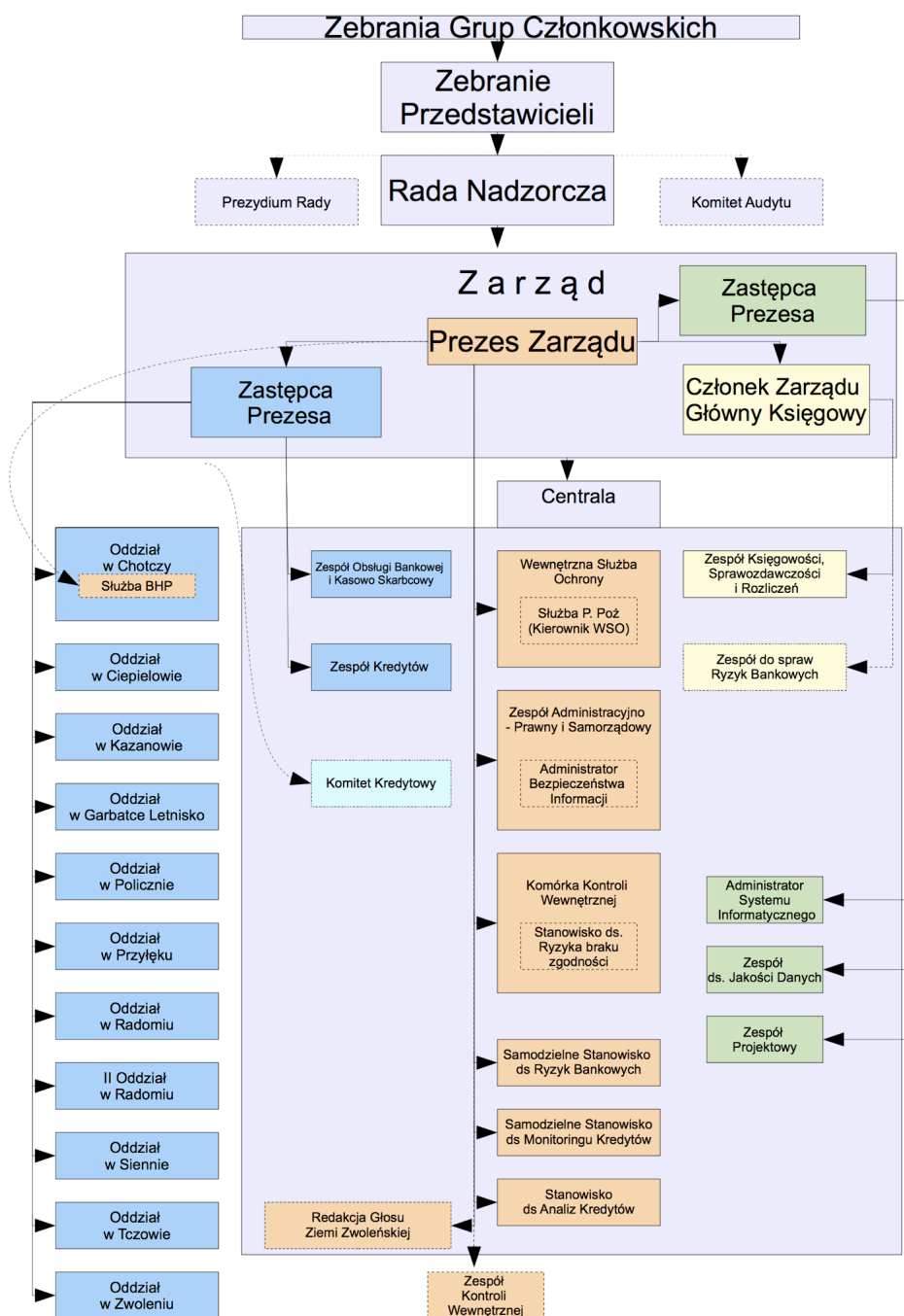
II. Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Zwoleniu jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:
 - 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających,
 - 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
 - 3) ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze,
 - 4) Statutu Banku,
 - 5) innych ustaw.
2. Bank stosuje się również do Rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej.
3. Bank jest zrzeszony z SGB Bankiem S.A. w Poznaniu (SGB-Bank S.A.), tworząc Spółdzielczą Grupę Bankową (SGB).
4. Bank jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.
5. Bank Spółdzielczy działa na obszarze województwa mazowieckiego oraz na obszarze następujących powiatów: opatowskiego, opolskiego (z siedzibą władz w Opolu Lubelskim), ostrowieckiego, puławskiego, ryckiego, starachowickiego.

III. Podstawowa struktura organizacyjna Banku

1. W 2017 roku Bank prowadził działalność poprzez Centralę zlokalizowaną w Zwoleniu przy Al. Jana Pawła II 25 oraz następujące Oddziały:
 - 1) Oddział w Policznie
 - 2) Oddział w Tczowie
 - 3) Oddział w Ciepielowie
 - 4) Oddział w Garbatce Letnisko
 - 5) Oddział w Przyłęku
 - 6) Oddział w Chotczy
 - 7) Oddział w Kazanowie
 - 8) Oddział w Radomiu
 - 9) II Oddział w Radomiu
 - 10) Oddział w Zwoleniu
 - 11) Oddział w Siennie.
2. W skład Centrali Banku wchodziły następujące komórki organizacyjne:
 - 1) Zespół Obsługi Bankowej i Kasowo – Skarbcowy (ZOBIKS),
 - 2) Zespół Księgowości, Sprawozdawczości i Rozliczeń (ZKSIR),
 - 3) Zespół Kredytów (ZK),
 - 4) Zespół Administracyjno – Prawny i Samorządowy (ZAPiS),
 - 5) Komórka Kontroli Wewnętrznej (KKW)
 - 6) Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyk Bankowych (SSdsRB),
 - 7) Samodzielne Stanowisko ds. Monitoringu Kredytów (SSdsMK),
 - 8) Stanowisko ds. Analiz Kredytów,
 - 9) Wewnętrzna Służba Ochrony (WSO).
3. W Banku funkcjonowały także:
 - 1) Komitet Kredytowy,

- 2) Zespół do spraw Ryzyk Bankowych,
 - 3) Zespół Kontroli Wewnętrznej,
 - 4) Służba BHP,
 - 5) Służba Przeciwpożarowa,
 - 6) Redakcja Głosu Ziemi Zwoleńskiej,
 - 7) Zespół Projektowy,
 - 8) Zespół do spraw Jakości Danych.
4. Podstawową organizację Banku przedstawia poniższy schemat:

IV. Informacje o stopie zwrotu z aktywów

Na podstawie art. 111a ust. 1 Bank podaje do publicznej wiadomości stopę zwrotu obliczoną jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej. Na dzień 31.12.2017 roku wyznaczona w ten sposób stopa zwrotu z aktywów wynosi: 0,70 %.

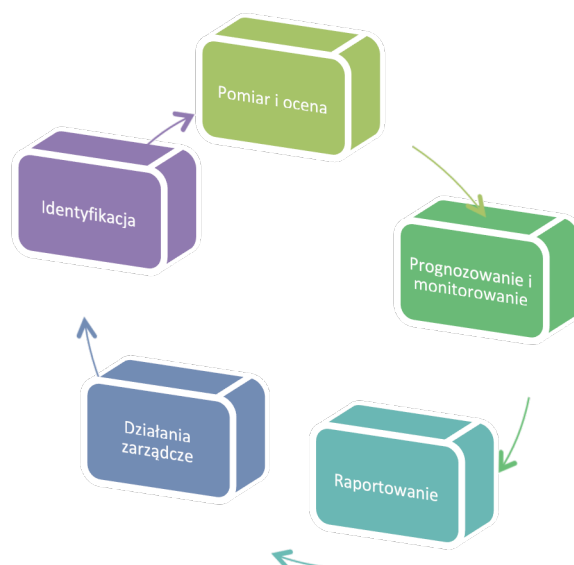
V. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem

1. Zarządzanie ryzykiem jest kluczowym elementem w zarządzaniu Bankiem. Prowadzona działalność bankowa wymaga zdolności do efektywnego identyfikowania, pomiaru i oceny ryzyka, jak również jego kontroli i cyklicznego monitorowania. Pomiar ryzyka, na które narażony jest Bank, jak również jego właściwa ocena, pomaga lepiej rozumieć ryzyka zagrażające Bankowi, podejmować lepsze decyzje strategiczne oraz dzięki temu lepiej wykorzystywać zasoby Banku. Powiązanie ponoszonego ryzyka z aktualnym stanem kapitałów własnych Banku, obrazuje poziom bezpieczeństwa jego funkcjonowania.
2. Kompleksowy model zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje powiązania i zapewnienie spójności pomiędzy czterema głównymi obszarami: strategią, procesami, organizacją oraz rozwiązaniami IT (informatycznymi).
3. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:
 - 1) poziomie pierwszym, obejmującym zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej w Banku, tj. stanowiska obsługi klienta, stanowiska księgowe odpowiedzialne za lokowanie nadwyżek środków, stanowisko rozliczeniowe, stanowisko ASI,
 - 2) poziomie drugim, obejmującym zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, tj. stanowisko odpowiedzialne za monitorowanie ryzyka, stanowisko odpowiedzialne za monitoring kredytów, stanowisko analiz kredytowych, stanowisko do spraw zapewniania zgodności, komórkę kontroli wewnętrznej oraz Inspektora Ochrony Danych.
4. Na system zarządzania ryzykami w Banku w 2017 roku składały się:
 - 1) efektywny system kontroli ryzyka,
 - 2) kadra świadoma podejmowanego ryzyka,
 - 3) zdefiniowane zasady zarządzania ryzykami,
 - 4) plany ciągłości działania i plany awaryjne,
 - 5) jasny podział kompetencji i odpowiedzialności,
 - 6) metody uwzględniania ryzyka w wycenie oferowanych produktów,
 - 7) uwzględnianie korelacji w ocenie całkowitego ryzyka ponoszonego przez Bank.
5. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze Strategią zarządzania ryzykami w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu, wprowadzoną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną

przez Radę Nadzorczą Banku. Jest ona zgodna z założeniami strategii działania Banku i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

6. Strategia zarządzania ryzykami jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, tj. z Planem ekonomiczno - finansowym, Planem kapitałowym oraz szczegółowymi zasadami i procedurami w zakresie zarządzania ryzykiem.
7. Strategia zarządzania ryzykami zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.
8. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
9. W celu ograniczania nadmiernego ryzyka realizowane są zadania, związane z analizą wartości podstawowych mierników charakterystycznych dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy: dostarczanie informacji na temat ryzyka i jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki, monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka.
10. Na system zarządzania każdym istotnym rodzajem ryzyka składa się:
 - 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem i przyjęte cele strategiczne,
 - 2) identyfikacja, pomiar i monitorowanie,
 - 3) system limitów ograniczających ryzyko,
 - 4) system informacji zarządczej,
 - 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

SCHEMAT PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

11. Bank za ryzyko istotne uznaje te rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania

kapitału regulacyjnego, a także rodzaje ryzyka wymienione w dyrektywie CRD IV.

12. Do ryzyk, które podlegają nadzorowi, zalicza się:
 - 1) ryzyka istotne, tj.:
 - a) ryzyko kredytowe,
 - b) ryzyko koncentracji,
 - c) ryzyko płynności,
 - d) ryzyko stopy procentowej,
 - e) ryzyko operacyjne,
 - f) ryzyko walutowe,
 - g) ryzyko kapitałowe,
 - h) ryzyko braku zgodności
 - 2) ryzyka nieistotne, tj.:
 - a) ryzyko wyniku finansowego,
 - b) ryzyko powierzenia wykonania czynności podmiotom zewnętrznym,
 - c) ryzyko strategiczne,
 - d) ryzyko cyklu gospodarczego,
 - e) ryzyko utraty reputacji,
 - f) ryzyko transferowe,
 - g) ryzyko modeli.
13. W stosunku do ryzyk istotnych objętych nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz system raportowania.
14. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą organy statutowe Banku – Rada Nadzorcza i Zarząd Banku.
15. Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.
16. Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności przez określanie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka, opracowywanie i przyjmowanie strategii zarządzania ryzykiem, wprowadzanie podziału realizowanych w Banku zadań, nadzorowanie zarządzania ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie, opracowywanie i wdrożenie polityk i procedur, na podstawie których funkcjonuje system zarządzania ryzykiem oraz monitorowanie ich przestrzegania i nadzorowanie wielkości i profilu ryzyka.
17. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków, przy czym nadzór nad drugim poziomem zarządzania sprawuje Prezes Zarządu.

VI. Fundusze własne

1. Rozporządzenie CRR 575/2013 zmieniło dotychczasową strukturę funduszy własnych banków wynikającą z art. 127 Prawa bankowego. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 i art. 492 Rozporządzenia 575/2013 oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r., ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy

własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

2. Fundusze własne zgodnie z powyższymi przepisami obejmują:
 - 1) kapitał Tier 1, w skład którego wchodzi kapitały podstawowe Tier 1, obejmujące m. in. skumulowane inne całkowite dochody, fundusz zasobowy, fundusz ogólnego ryzyka bankowego, niezrealizowane zyski na instrumentach dłużnych (jednostki TFI) oraz fundusz udziałowy i kapitały dodatkowe kapitału Tier 1, obejmujące wyemitowane obligacje,
 - 2) kapitał Tier 2, obejmujący m. in. pożyczki podporządkowane spełniające kryteria określone w art. 63 Rozporządzenia 575/2013.
3. Poniższe zestawienie przedstawia fundusze własne Banku wykorzystane do obliczenia łącznego współczynnika kapitałowego według stanu na dzień 31.12.2017 roku.

Opis:	Kwota na dzień 31.12.2017 roku	Referencja
<i>Kapitał podstawowy Tier I: Instrumenty i kapitały rezerwowe</i>		
Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kwoty rezerwowe)	18 178 726,09	Art. 26 ust. 1
Fundusze ogólnego ryzyka	-	Art. 26 ust. 1 lit. f
Kwoty kwalifikujących się pozycji	717 220,00	Art. 486 ust. 2
Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	18 895 946,09	
<i>Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne</i>		
Wartości niematerialne i prawne	- 96 689,65	Art. 36 ust. 1 lit. b
Korekty regulacyjne dot. niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art 467 i 468	-71 808,88	
60 % filtr dla niezrealizowanych zysków związanych z instrumentami wycenianymi według wartości godziwej	-	
Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-168 498,53	
Kapitał podstawowy Tier I	18 727 447,56	
<i>Kapitał dodatkowy Tier I: Instrumenty</i>		
Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	-	Art. 51, Art. 52
Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	-	
<i>Kapitał dodatkowy Tier I: Korekty regulacyjne</i>		
Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym	-	
Kapitał dodatkowy Tier I	-	
Kapitał Tier I	18 727 447,56	
<i>Kapitał Tier II : instrumenty i rezerwy</i>		
Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne		Art. 62
Korekty z tytułu ryzyka kredytowego		Art. 62 lit. c i d
Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi		
<i>Kapitał Tier II: korekty regulacyjne</i>		
Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II		

Kapitał Tier II		
Łączny kapitał (Kapitał Tier I + kapitał TierII)	18 727 447,56	
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	118 429 297,00	
Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	15,81	Art. 92 ust. 2 lit. c

4. Fundusze Banku liczone zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji UE Nr 680/2014 z dnia 16.04.2014 roku, ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczącym sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady UE Nr 575/2013, osiągnęły poziom: kapitał Tier 1 – 18.727.447,56 zł.
5. Na dzień 31.12.2017 roku wewnętrzny współczynnik wypłacalności wyniósł 12,80 %.

VII. Adekwatność kapitałowa i wymogi w zakresie funduszy własnych

1. Adekwatność kapitałowa odnosi się do szczególnego profilu ryzyka Banku, uwzględniającego otoczenie rynkowe, w którym Bank działa. Bank dostosowuje wielkość kapitału do poziomu i rodzaju ryzyka jakie podejmuje, uwzględniając wielkość i strukturę aktywów zagrożonych niewypłacalnością. Kształtowanie struktury kapitałowej Banku uwzględnia więc ryzyko ponoszone przez Bank, koszty finansowania działalności kapitałem oraz ostrożnościowe normy nadzorcze. W szczególności zarządzanie adekwatnością kapitałową Banku obejmuje:
 - 1) określenie polityki zarządzania ryzykiem i kapitałem,
 - 2) identyfikację wszystkich rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku i określenie istotnych rodzajów ryzyka,
 - 3) kwantyfikację i agregację ryzyka,
 - 4) oszacowanie oraz alokację kapitału wewnętrznego,
 - 5) monitoring i kontrolę ryzyka oraz kapitału wewnętrznego.
2. Główne cele w zakresie adekwatności kapitałowej, to:
 - 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności,
 - 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej,
 - 3) minimalna wielkość współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie 5,75 %,
 - 4) minimalna wielkość współczynnika kapitału Tier I na poziomie 10,25%,
 - 5) minimalna wielkość łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie 13,25 %,
 - 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 80,00 %,
 - 7) minimalna wielkość współczynnika kapitałowego na poziomie 10,00 %,
 - 8) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 20,00 % funduszy Tier I,
 - 9) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do maksymalnie 10 udziałów, przy czym nie więcej niż 5,00%

- funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5,00 % funduszu udziałowego wymaga zgody Zarządu Banku,
- 10) przekazywanie na fundusze własne minimum 90,00 % nadwyżki bilansowej,
 - 11) utrzymywanie minimalnej wielkości wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie 3,00 %.
3. W 2017 roku Bank zarządzał poziomem adekwatności kapitałowej poprzez jednoczesne kreowanie wielkości funduszy własnych oraz wpływanie na poziom generowanego ryzyka. W tym celu, Bank przeznaczył 97,43 % wypracowanego zysku netto za 2016 rok na zwiększenie funduszy oraz rozwijał działalność kredytową w ramach przyjętych limitów wewnętrznych. Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach miesięcznych, natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego w okresach kwartalnych. Na koniec 2017 roku łączny współczynnik kapitałowy wyniósł 15,81 %, współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET I) wyniósł 15,81 % i współczynnik kapitałowy Tier I (T I) wyniósł 15,81 %. Bank w 2017 roku kontynuował działania zmierzające do zapewnienia odpowiedniego bufora kapitałowego. W celu oszacowania kwoty kapitału niezbędnej do prowadzenia bezpiecznej działalności w warunkach dekonstrukcji, w Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych. Na podstawie tych testów ustalono, że Bank posiada odpowiednie bufory kapitałowe na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowej. Na dzień 31.12.2017 roku nadwyżka lub brak kapitału ponad/poniżej minimalnych wymogów (z zaleceniem nadzorczym i buforem zabezpieczającym): kapitał CET I 11.169,00 tys. zł, kapitał T I 6.660,00 tys. zł, fundusze własne 3.654,00 tys. zł, całkowita kwota ekspozycji na ryzyko 100.200,00 tys. zł, bufor zabezpieczający 1.252,50 tys. zł.
 4. Bank monitoruje i raportuje wskaźnik dźwigni finansowej z częstotliwością kwartalną w ramach Protokołów Zespołu do spraw Ryzyk Bankowych. Na dzień 31.12.2017 roku wskaźnik dźwigni finansowej Banku wyniósł 7,16 %.
 5. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Dyrektywą CRD IV oraz Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach. Kapitał wewnętrzny (wewnętrzny wymóg kapitałowy), to ustalony przez Bank wymóg kapitałowy, mający na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka, występujących w jego działalności oraz czynników otoczenia.
 6. Celem szacowania kapitału wewnętrznego jest określenie minimalnego poziomu funduszy własnych zapewniającego bezpieczeństwo działalności Banku przy uwzględnieniu zmian profilu i skali prowadzonej działalności oraz niekorzystnych warunków skrajnych.
 7. W 2017 roku kapitał wewnętrzny był szacowany na pokrycie każdego z istotnych rodzajów ryzyka, za wyjątkiem ryzyka braku zgodności gdyż zakładano jego pokrycie kapitałem na ryzyko operacyjne.
 8. Zgodnie z Rozporządzeniem CRR w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji i firm inwestycyjnych, Bank wylicza wymogi w zakresie funduszy własnych dla następujących rodzajów ryzyka:
 - 1) w zakresie ryzyka kredytowego – metodę standardową,
 - 2) w zakresie ryzyka operacyjnego – metodę podstawowego wskaźnika,

- 3) w zakresie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej – metodę luki przeszacowania,
 - 4) w zakresie ryzyka płynności – metodę szokowego scenariusza spadku wartości depozytów,
 - 5) w zakresie ryzyka koncentracji – metodę określania skutków przekraczania limitów koncentracji,
 - 6) ryzyko kapitałowe – wzrost funduszy własnych z wypracowanego zysku.
9. Na dzień 31.12.2017 roku łączna kwota ekspozycji na ryzyko wyniosła (w tys. zł) 108.794,00.
10. Strukturę wymogów w zakresie funduszy własnych Banku przedstawia poniższe zestawienie:

Rodzaj ryzyka	Wewnętrzny wymóg kapitałowy	Alokacja kapitału według wymagań dla Filaru I	Alokacja dodatkowego kapitału według wymagań dla Filaru II	Wykorzystanie kapitału dostępnego (% fw)	Limity dla Filaru I	Wykorzystanie limitu (w %)	Wykorzystanie kapitału dostępnego (% fw)	Limity dla Filaru II	Wykorzystanie limitu (w %)
Ryzyko kredytowe	8 566	8 249	316	44,05%	51,00%	86%	1,69%	6,50%	26%
Ryzyko rynkowe	16	0	16	0,00%	0,00%	-	0,08%	0,50%	17%
Ryzyko operacyjne	1 225	1 225	0,00	6,54%	9,00%	73%	0%	0,00%	-
Ryzyko koncentracji zaangażowań, w tym:	522	x	522	x	x	x	2,79%	1,25%	222,87%
koncentracji dużych zaangażowań	0	x	0,00	x	x	x	x	x	x
koncentracji w ten sam sektor gospodarczy	0	x	0,00	x	x	x	x	x	x
koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia	522	x	522	x	x	x	x	x	x
Ryzyko stopy procentowej w ramach portfela niehandlowego	1 307	x	1 307	x	x	x	6,98%	8,50%	82,11%
Ryzyko płynności	72	x	72	x	x	x	0,38%	1,25%	30,72%
Ryzyko kapitałowe		x	0	x	x	x	0,00%	2,00%	0,00%
Kapitał regulacyjny		9 474		50,59%	60,00%	84,32%		x	
Kapitał wewnętrzny		11 707			x		62,51%	80,00%	78,14%
Współczynnik wypłacalności		15,81							
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności		12,80							

11. Kwoty stanowiące ekspozycje ważone ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji oraz poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne ryzyka według stanu na dzień 31.12.2017 roku, przedstawia poniższe zestawienie:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł)
1	Samorządy terytorialne i władze lokalne	5 612 627
2	Organy administracji	1 084
3	Instytucje - banki	246 864
4	Przedsiębiorstwa	11 626 044
5	Detaliczne	31 226 401
6	Zabezpieczone na nieruchomościach	46 116 723
7	Przeterminowane	731 822
8	Ekspozycje kapitałowe	1 755 793
9	Pozostałe	5 130 813
10	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	670 163
11	Ogółem ryzyko kredytowe	103 118 334

VIII. Ryzyko kredytowe

1. Ryzyko kredytowe jest to ryzyko niewywiązania się kontrahenta Banku z obowiązku zwrotu udzielonych kontrahentowi przez Bank należności oraz ryzyko spadku innych pozycji aktywów Banku na skutek pogorszenia się wiarygodności dłużnika. Ryzyko to wpływa w sposób istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych znaczących strat.
2. Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie jakości portfela kredytów na optymalnym poziomie.
3. Zarządzanie ryzykiem kredytowym opiera się na analizie:
 - 1) obecnego stanu portfela kredytów,
 - 2) sytuacji branż, w które zaangażowany jest Bank,
 - 3) sytuacji ekonomiczno – finansowej potencjalnych kredytobiorców.
4. Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się poprzez:
 - 1) ocenę zdolności kredytowej oraz sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców,
 - 2) kształtowanie marży na produktach kredytowych,
 - 3) stosowanie limitów kredytowych,
 - 4) stosowanie zabezpieczeń kredytów.
5. Na zarządzanie ryzykiem kredytowym (w tym zarządzanie ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie oraz ekspozycjami detalicznymi) w Banku składa się zbiór zasad i wytycznych zawartych w procedurach kredytowych, które regulują procesy obsługi kredytowej, definiują system obowiązujących w Banku kompetencji kredytowych oraz administrowanie zabezpieczeniami.
6. Na pokrycie ryzyka kredytowego związanego z działalnością kredytową Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe. W ujęciu rachunkowym należności przeterminowane rozumiane są jako należności wymagalne, które nie zostały spłacone w umownym terminie spłaty (raty lub całej należności). Należności zagrożone są to należności w grupie poniżej standardu, wątpliwej i straconej.
7. Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii normalne, pod obserwacją, poniżej standardu, wątpliwe lub stracone, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (tekst jedn. Dz. U. z 2015 roku, poz. 2066 ze zm.) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej Banku w sprawie tworzenia rezerw celowych (*Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku Spółdzielczego w Zwoleniu, przyjęte uchwałą Zarządu Nr 95/2017 z 21.12.2017 roku*).
8. Bank działa na terenie określonym w Statucie Banku. Teren ten jest jednolity pod względem ekonomicznym i gospodarczym. W związku z powyższym nie ma uzasadnienia dla podziału geograficznego terenu działania obsługiwanego przez Bank na regiony gospodarcze.
9. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów lub według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji w 2017 roku (według stanu na dzień 31.12.2017 roku) przedstawiała się następująco:

9.1. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora finansowego
w podziale na typ kontrahenta oraz kategorii należności:

Lp.	Typ kontrahenta (podmiot)	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności zagrożone	Razem
		w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
1.	Banki	108 680			108 680
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	-	-	-	-
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	3 372	-	-	3 372
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	-	-	-	-
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		112 052	-	-	112 052

9.2. Struktura zaangażowania bilansowego brutto Banku
wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta
oraz w podziale na kategorie należności:

Lp.	Typ kontrahenta (podmiot)	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności zagrożone	Razem
		w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe	796	-	-	796
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	17 163	2 441		19 604
3.	przedsiębiorcy indywidualni	16 932	1	671	17 604
4.	Osoby prywatne	45 995	842	687	47 524
5.	Rolnicy indywidualni	18 631	646	210	19 487
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	618	-	-	618
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		100 135	3 930	1 568	105 633

9.3. Struktura zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego
w rozbiciu na kategorie należności:

Wyszczególnienie	Wartość (w tys. zł)
Należności normalne	27 451
Należności pod obserwacją	-
Należności zagrożone	-
Razem zaangażowanie w sektorze bankowym	27 451

9.4. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności:

Branża	Limit %	Wielkość obliwa w tys. zł	Udział w obliwu kredytowym w %
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	26,00%	19 821,00	14,58
Przetwórstwo przemysłowe	10,00%	8 679,00	6,38
Handel hurtowy i detaliczny	15,00%	13 025,00	9,58
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	5,00%	1 650,00	1,21
Administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenie społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	21,00%	27 813,00	20,46
Pośrednictwo finansowe	5,00%	3 381,00	2,49
Pozostałe branże	18,00	14 139,00	10,40
Pozostałe kredyty	x	47 423,00	34,90
R A Z E M	100,00%	135 931,00	100,00 %

9.5. Struktura ekspozycji nominalnych według okresów zapadalności w podziale na typy kontrahentów:

Typ kontrahenta (podmiot)	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m-cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	Razem
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	266	721	699	2 042	4 355	5 431	3 361	3 658	20 533
Gospodarstwa domowe	1 719	5 238	5 814	9 833	11 983	21 049	14 464	12 039	82 139
Instytucje niekomercyjne. działające	14	29	44	87	122	179	148		623
Jednostki budżetowe	25	221	596	777	2 381	9 551	13 247	605	27 403
Razem	2 024	6 209	7 153	12 739	18 841	36 210	31 220	16 302	130 698
Struktura procentowa	1,55	4,75	5,47	9,75	14,42	27,71	23,89	12,46	100

9.6. Struktura ekspozycji przeterminowanych (wymagalnych) brutto w rozbiciu na kategorie należności oraz w podziale na typy kontrahentów:

Typ kontrahenta (podmiot)	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności zagrożone	Razem
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. z
Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	9		639	648

Rolnicy indywidualni	16	22	210	248
Przedsiębiorcy indywidualni	81	1	671	753
Osoby prywatne	798	505	793	2 096
Suma	904	528	2 313	3 745

9.7. Struktura rezerw celowych w rozbiciu na kategorie należności oraz w podziale na typy kontrahentów:

Typ kontrahenta (podmiot)	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności zagrożone	Razem	Struktura
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w %
Przedsiębiorstwa i spółki Prywatne oraz spółdzielnie		20	-	20	1,16
Rolnicy indywidualni	-	-	142	142	8,66
Przedsiębiorcy indywidualni	-	-	603	603	36,79
Osoby prywatne	274	9	593	876	53,39
Suma	274	29	1 338	1 641	100%

10. Stan w/w rezerw celowych z uwzględnieniem korekt z tytułu ryzyka kredytowego w trakcie roku 2017 zmieniał się następująco:

- 1) bilans otwarcia – 1.424 tys. zł,
- 2) koszty tworzenia rezerw celowych – 496 tys. zł,
- 3) spisane należności w ciężar utworzonych rezerw – 524 tys. zł,
- 4) dochody z tytułu rozwiązania rezerw celowych – 161 tys. zł
- 5) odpis aktualizujący na odsetki od kredytów zagrożonych – 406 tys. zł,
- 6) stan rezerw celowych wraz z odpisem aktualizującym (ekspozycje niefinansowe – budżetowe) na 31.12.2017 roku – 1.641 tys. zł.

11. Bank Spółdzielczy w Zwoleniu monitoruje ryzyko kredytowe na jakie jest narażony w związku z zaangażowaniem w detaliczne ekspozycje kredytowe oraz ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie. Bank dokonuje analizy tego ryzyka w celu weryfikacji jego poziomu. Sporządzane okresowo raporty, zgodnie z funkcjonującym systemem informacji zarządczej, prezentowane są Zarządowi Banku oraz Radzie Nadzorczej.

12. Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego zaliczano w 2017 roku:

- 1) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzone limity branżowe oraz limity detalicznych ekspozycji kredytowych i limity ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie,
- 2) wymaganie przy ocenie zdolności kredytowej uwiarygodnionych dokumentów

- i weryfikację informacji przekazywanych przez klientów,
- 3) doskonalenie metod oceny zdolności kredytowej poprzez, m.in. :
 - a) ostrożne zwiększanie w portfelu kredytowym kredytów inwestycyjnych długoterminowych oraz wymaganie od kredytobiorcy zwiększonego udziału środków własnych w realizację przedsięwzięcia (wskaźnik LtV),
 - b) wymaganie udziału własnego przy udzielaniu kredytów hipotecznych i mieszkaniowych osobom fizycznym (wskaźnik LtV),
 - c) w przypadku zabezpieczenia hipotecznego, stosowanie cesji należności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości,
 - d) wykorzystywanie do weryfikacji kredytobiorców zewnętrznych baz danych,
 - e) uwzględnienie w analizie zdolności kredytobiorców zmian w poziomie dochodów,
 - 4) analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń,
 - 5) wzmacnianie monitoringu ekspozycji kredytowych,
 - 6) dbałość o to, aby informacje przekazywane klientom były zrozumiałe i rzetelne, żeby zawierały wszystkie informacje dotyczące warunków udzielania kredytów, szczególnie ponoszonych przez klienta kosztów,
 - 7) dbałość o profesjonalizm, staranność i rzetelną wiedzę pracowników kredytowych Banku,
 - 8) analizę ryzyka kontrahenta, tj. sytuacji podmiotów, w których Bank przeprowadza inwestycje własne (np. wykupuje udziały lub składa lokaty),
 - 9) analizę opłacalności inwestycji własnych poprzez wyliczanie marży z tytułu tych inwestycji w stosunku do kosztu pozyskania środków w Banku.
13. Do technik redukcji ryzyka kredytowego wykorzystywanych przez Bank w 2017 roku należało stosowanie pomniejszania podstawy tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki. Wartość ekspozycji kredytowych dla których Bank zastosował pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych według stanu na dzień 31.12.2017 roku:

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank zastosował pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych (w tys. zł)
hipoteka na nieruchomości	2 778,94
przewłaszczenie rzeczy ruchomych	613,60

14. Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego. Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI: Fitch Ratings, Moody's Investors Service, Standard and Poor's Ratings Services;

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka, wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka; jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich; Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

VI. Zasady wyceny pozostałych aktywów i pasywów

- Zasady rachunkowości przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego na dzień 31 grudnia 2017 roku są zgodne z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 395) oraz z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 329 ze zm.).
- Wycena aktywów i pasywów na dzień bilansowy oraz w ciągu roku obrotowego, dokonywana jest według zasad określonych ustawą, z uwzględnieniem odpowiednio przepisów w zakresie tworzenia rezerw na ryzyko w działalności bankowej oraz następujących ustaleń:
 - aktywa finansowe dostępne do sprzedaży – w momencie początkowego ujęcia wycenia się w wysokości ceny nabycia (łącznie z kosztami transakcji), w ciągu roku według - wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych,
 - udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne, które nie są przeznaczone do obrotu – wycenia się w momencie początkowego ujęcia w wartości nominalnej, a w ciągu roku pomniejszając o spłaty kwoty kapitału oraz powiększając lub pomniejszając o umorzenia wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszoną o odpisy z tytułu rezerw

celowych, utraty wartości lub nieściągalności z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej. W wycenie tego składnika uwzględnia się również odsetki podlegające w okresie sprawozdawczym skapitalizowaniu na podstawie ustawy lub zawartych umów, odsetki dyskontowe podlegające rozliczeniu oraz prowizje,

- 3) wartości niematerialne i prawne w tym wartość firmy – według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia to wyceny dokonuje się wg ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego składnika lub wg wartości godziwej,
 - 4) środki trwałe – wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonym o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz w szczególnych przypadkach odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie ceny nabycia, to wyceny dokonuje się wg ceny sprzedaży takiego samego lub podobnego składnika lub wg wartości godziwej,
 - 5) pozostałe aktywa – wycenia się w wartości nominalnej,
 - 6) kapitały własne – wycenia się w wartości nominalnej,
 - 7) pozostałe pasywa – wycenia się w wartości nominalnej,
 - 8) pozycje pozabilansowe – wycenia się w wartości nominalnej.
3. Kapitał własny wykazany w sprawozdaniu „Zestawienie zmian w kapitale własnym” jest prezentowany zgodnie z ustawą o rachunkowości.
 4. Rachunek przepływów środków pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.
 5. W 2017 roku zgodnie z zapisem w Ustawie o podatku od osób prawnych, podatek dochodowy wynosił 19% podstawy opodatkowania.
 6. Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa	Wartość rynkowa	Wartość godziwa
		w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
1.	SGB BANK POZNAŃ	1 340	-	1 340
2.	PartNet Sp. z o.o. - udziały	68	-	68
3.	BPW - SGB BANK POZNAŃ	301	-	301
4.	Certyfikaty inwestycyjne BPS	447	-	447
5.	SSO SGB jednostka udziałowa	1	-	1
RAZEM		2 157		2 157

7. W roku 2017 Bank dokonał przeszacowań certyfikatów funduszy inwestycyjnych BPS, które obniżyły wartość certyfikatów w stosunku do zakupu o 63,57 tys. zł.

VII. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

1. Bank definiuje ryzyko stopy procentowej jako niebezpieczeństwo negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz bilansową wartość zaktualizowaną kapitału.

2. W ramach ryzyka stopy procentowej Bank wyróżnia następujące kategorie ryzyka, które uznał za istotne w swojej działalności:
 - 1) ryzyko przeszacowania, wynikające z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
 - 2) ryzyko bazowe, spowodowane niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych,
3. Bank nie posiada portfela handlowego, wyznacza poziom ryzyka stopy procentowej tylko dla produktów zaliczanych do portfela niehandlowego.
4. Do pomiaru narażenia na ryzyko stopy procentowej Bank wykorzystuje następujące metody:
 - 1) lukę przeszacowania;
 - 2) metodę wyniku odsetkowego;
 - 3) metodę zaktualizowanej wartości ekonomicznej;
 - 4) analizę wskaźników ekonomicznych związanych z ryzykiem stopy procentowej.
5. Bank dokonuje testów warunków skrajnych dla zaistnienia następujących sytuacji:
 - 1) wysokiej zmiany stóp procentowych i jej wpływu na wynik finansowy,
 - 2) wysokiej zmiany stóp procentowych i jej wpływu na wartość zaktualizowaną kapitału.
6. Na dzień 31.12.2017 r. wpływ zmiany stóp procentowych o 200 p. b. na wartość ekonomiczną kapitału wyniósł 1,70%.
7. Wewnętrznym wymogiem kapitałowym na ryzyko stopy procentowej jest kwota, o jaką zmiana stóp procentowych o 200 punktów bazowych przekracza 2,00% funduszy własnych Banku. Na dzień 31.12.2017 r. kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej wyniósł 1 307 tys. zł, tj. 6,98% funduszy własnych.
8. W Banku sporządzane są raporty dotyczące ryzyka stopy procentowej w trybie miesięcznym, kwartalnym, półrocznym oraz rocznym. Odbiorcami raportów są: Zespół ds. Ryzyk Bankowych, Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku.

VIII. Ryzyko walutowe

1. Ryzyko walutowe oznacza niebezpieczeństwo pogorszenia się sytuacji finansowej Banku wskutek niekorzystnej zmiany kursu walutowego. Związane jest ono z:
 - 1) niedopasowaniem odpowiednich pozycji aktywów i pasywów Banku, których wartość wyrażona jest w walucie obcej,
 - 2) zawartymi transakcjami (zmiana kursu walutowego między dniem zawarcia transakcji a dniem otrzymania płatności),
 - 3) wzrostem poziomu innych ryzyk (np. ryzyka kredytowego) w wyniku zmiany poziomu kursu walutowego.
2. W Banku do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego stosuje się metodę podstawową, zgodnie z którą wymóg wynosi:
 - 1) 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli pozycja ta przewyższa 2% funduszy własnych Banku,
 - 2) 0, jeżeli pozycja walutowa całkowita nie przewyższa 2% funduszy własnych Banku.W 2016 r. wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka walutowego nie występował.
3. W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka walutowego w trybie dziennym, miesięcznym. Informacje o wielkości ryzyka walutowego, na jakie narażony jest Bank przekazywane są:
 - 1) co miesiąc Zarządowi Banku,

2) co kwartał Radzie Nadzorczej Banku.

IX. Ryzyko płynności

1. Ryzyko płynności to zagrożenie utrzymania zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania wszelkich zobowiązań Banku.
2. Polityka w zakresie ryzyka płynności zakłada doskonalenie zarządzania aktywami i pasywami Banku, które ma na celu osiągnięcie stałego i równomiernie rosnącego strumienia dochodu odsetkowego oraz zapewnienie płynności Banku. Zarządzanie bilansem, którego głównym składnikiem są środki zdeponowane przez klientów nakłada na Bank obowiązek szczególnej dbałości o taką jego strukturę, która zapewniałaby wysoką płynność Banku przy jednoczesnym możliwie wysokim zwrocie z kapitału.
3. Za skuteczność zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd Banku. Zadania związane z utrzymaniem płynności Banku oraz funkcje skarbowe mają charakter scentralizowany i wykonywane są przez Zespół Księgowości, Sprawozdawczości i Rozliczeń pod nadzorem Członka Zarządu Głównego Księgowego. Zadania związane z pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Samodzielne Stanowisko ds. Ryzyk Bankowych. Zespół do spraw Ryzyk Bankowych pełni rolę organu opiniodawczego, którego celem jest zapewnienie niezależnej opinii w zakresie oceny efektywności zarządzania ryzykiem w Banku.
4. Z dniem 23.11.2015 r. Bank Spółdzielczy w Zwoleniu przystąpił do Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. Spółdzielnia w ramach Funduszu Pomocowego udziela pomocy finansowej Uczestnikom Systemu, w celu zapewnienia ich płynności i wypłacalności, bądź zapobiegania ich upadłości. Bank może regulować swoją płynność płatniczą korzystając z oferty Banku Zrzeszającego (tj. limit kredytu w rachunku bieżącym, kredyt rewolwingowy, fundusz pomocowy, minimum depozytowe).
5. Bank w ramach zabezpieczenia płynności korzystał m. in. z następujących czynności wykonywanych przez SGB Bank S.A.:
 - 1) utrzymywania rezerwy obowiązkowej za Bank na poziomie wymaganym przez NBP,
 - 2) lokowania nadwyżek środków finansowych Banku,
 - 3) dokonywania zasileń i odprowadzeń gotówki.
6. Według stanu na dzień 31.12.2017 roku aktywa poziomu 1 wyniosły: kasa 3.076,79 tys. zł, minimum depozytowe 8.785,83 tys. zł; aktywa poziomu 2B wyniosły: środki na rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym (PLN i waluta) – 2.022,98 tys. zł, lokata automatyczna overnight - 720,16 tys. zł. Dla wymienionych aktywów poziomu 2B ma zastosowanie waga 75%. Aktywa stanowiące nadwyżkę płynności wg stanu na 31.12.2017 roku wyniosły 13.919,97 tys. zł.
7. W celu ograniczania ryzyka płynności Bank wprowadził limity, pozwalające na wdrożenie w odpowiednim momencie mechanizmów zapobiegających powstaniu nadmiernego ryzyka. Podstawowymi limitami, w zakresie których Bank nie dopuszcza sytuacji ich przekraczania, są następujące limity regulacyjne:
 - 1) nadzorcze miary płynności,
 - 2) limit wskaźnika LCR.

8. Bank wyznacza pozycje nadzorczych miar płynności na każdy dzień sprawozdawczy. Na dzień 31.12.2017 roku miary te wyniosły:

Miara nadzorcza	Wartość minimalna	Wartość
M1 Luka płynności krótkoterminowej	0,00	35.712,22 tys. zł
M2 Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,00	1,58
M3 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi	1,00	2,42
M4 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,00	1,36

9. Zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR, który pokazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności. Minimalny, wymagany prawem, poziom wskaźnika LCR w 2017 r. wynosił 80%. Na dzień 31.12.2017 r. Bank odnotował wskaźnik LCR na poziomie 314 %.
10. Luka po urealnieniu wyniosła: do 1 miesiąca 56.221,01 tys. zł, do 3 miesięcy 6.040,50 tys. zł, do 6 miesięcy 6.514,16 tys. zł. Luka skumulowana po urealnieniu wyniosła: do 1 miesiąca 52.248,53 tys. zł, do 3 miesięcy 58.289,02 tys. zł, do 6 miesięcy 64.803,18 tys. zł.
11. W ramach zabezpieczenia płynności Bank może uzyskać środki finansowe w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB.
12. W ramach pomiaru ryzyka, Bank przeprowadza w okresach kwartalnych następujące testy warunków skrajnych:
- 1) wrażliwości – w oparciu, o które szacowany jest kapitał wewnętrzny oraz wykonywany jest pomiar wpływu zmian parametrów makroekonomicznych na poziom ryzyka płynności,
 - 2) scenariuszowe – w oparciu, o które budowane są awaryjne plany płynności oraz wyznaczany jest poziom bufora płynności,
 - 3) odwrócone – w oparciu, o które wykonywane są doraźne analizy problemowe.
- Na dzień 31.12.2017 r. dla testu wymienionego w pkt. 12 ppkt 1 koszt jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji skrajnej wyniósł 259,18 tys. zł - kwota stanowi podstawę do oszacowania kapitału wewnętrznego na ryzyko płynności. Na dzień 31.12.2017 roku wymóg kapitałowy na ryzyko płynności wyniósł 71,91 tys. zł.
13. Wyniki testów przedstawiane były na posiedzeniu Zarządu oraz Rady Nadzorczej i wykorzystywane do zarządzania ryzykiem płynności oraz ustalania wielkości limitów ograniczających ryzyko. Wyniki testów stanowiły podstawę do tworzenia awaryjnych planów płynności.
14. W Banku sporządzane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym (NMP, LCR), miesięcznym, kwartalnym, półrocznym oraz rocznym. Odbiorcami raportów są: Zespół ds. Ryzyk Bankowych, Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku.

X. Ryzyko operacyjne

1. Ryzyko operacyjne definiuje się jako ryzyko (możliwość) poniesienia straty lub zmniejszenia zysku poniżej określonego poziomu, wynikające z nieodpowiednich lub wadliwych procesów wewnętrznych, błędów ludzkich, wadliwego działania systemów logistycznych, technicznych, teleinformatycznych lub zaistnienia niekorzystnych zdarzeń zewnętrznych. Do obszaru ryzyka operacyjnego włącza się również ryzyko prawne, natomiast wyłącza się ryzyko utraty reputacji.
2. Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, limitowanie, monitorowanie, raportowanie oraz redukowanie tego ryzyka.
3. Bank stosuje klasyfikację zdarzeń operacyjnych w celu umożliwienia dokładnego rozpoznania profilu ryzyka operacyjnego.
4. Bank, wyliczając wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego jest wyliczany zgodnie z zasadami określonymi w uchwałach KNF. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2017 r. wynosił 1.225 tys. zł. W 2017 roku nie stwierdzono istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego.
5. W Banku sporządzane są raporty dotyczące ryzyka operacyjnego w trybie kwartalnym, półrocznym oraz rocznym. Odbiorcami raportów są: Zespół ds. Ryzyk Bankowych, Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku.
6. Ilość i wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2017 roku kształtowała się następująco:

Kategorie ryzyka		Ilość	Wielkość straty rzeczywistej (w zł)	
1.	Oszustwa wewnętrzne	1. Działania nieuprawnione	0	0,00
		2. Kradzieże i oszustwa	0	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	1. Kradzieże i oszustwa	0	0,00
		2. Bezpieczeństwo systemów	0	0,00
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia i bezpieczeństwa w miejscu pracy	1. Stosunki pracownicze	26	0,00
		2. Bezpieczeństwo otoczenia pracy	0	0,00
		3. Podział i dyskryminacja	0	0,00
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1. Obsługa klientów, oferty i umowy, informacje o klientach, zobowiązania względem klientów	1	0,00
		2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	0	0,00

		3. Wady produktów	0	0,00
		4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	0	0,00
		5. Usługi doradcze	0	0,00
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	1. Katastrofy naturalne i inne zdarzenia wywołane przyczynami zewnętrznymi	0	0,00
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	1. Systemy i środowisko teleinformatyczne	36	1 305,62
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami operacyjnymi	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	80	0,00
		2. Monitorowanie i raportowanie transakcji	0	0,00
		3. Dokumentacja dotycząca klienta	0	0,00
		4. Zarządzanie rachunkami klientów	0	0,00
		5. Uczestnicy nie będący kontrahentami	0	0,00
		6. Sprzedawcy i dostawcy	0	0,00
Razem			143	1 305,62

XI. System kontroli wewnętrznej

1. System kontroli wewnętrznej obejmował w 2017 roku wszystkie jednostki organizacyjne Banku i był dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali jego działalności.
2. Za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie we wszystkich jednostkach/komórkach/stanowiskach organizacyjnych Banku, funkcjonowania adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiadał Zarząd Banku; nadzór nad wprowadzeniem, zapewnieniem funkcjonowania i monitorowaniem skuteczności systemu kontroli wewnętrznej sprawowała Rada Nadzorcza.
3. Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej był w 2017 roku zorganizowany na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach). Na pierwszą linię obrony składało się operacyjne zarządzanie ryzykiem, powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank. Komórki pierwszej linii obrony odpowiedzialne były za projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych oraz zgodności postępowania z regulacjami, w szczególności w procesach biznesowych. Na drugą linię obrony składało się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie. Druga linia obrony odpowiedzialna była, m.in. za: monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych, przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych, ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych, matrycę funkcji kontroli, prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz raportowanie o tych nieprawidłowościach. Trzecią linię obrony stanowił audyt wewnętrzny realizowany

przez Spółdzielczy System Ochrony SGB. Audyt wewnętrzny odpowiedzialny był w toku 2017 roku za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

4. Celem systemu kontroli wewnętrznej Banku jest wspomaganie procesu zarządzania Bankiem, realizacji wyznaczonych przez Bank celów, zapewnienie bezpieczeństwa oraz stabilnego funkcjonowania Banku, a w efekcie przyczynienie się do zapewnienia:
 - 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
 - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,
 - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
 - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
5. W ramach systemu kontroli wewnętrznej w Banku wyodrębnione są:
 - 1) funkcja kontroli, na którą składają się wszystkie mechanizmy kontrolne w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie przestrzegania tych mechanizmów kontrolnych oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli,
 - 2) stanowisko ds. zapewniania zgodności, którego zadaniem jest identyfikacja, ocena, kontrola i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami zewnętrznymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie,
 - 3) niezależna komórka audytu wewnętrznego – którą jest komórka Spółdzielni, wykonująca zadania związane z przeprowadzaniem audytu w Systemie Ochrony.
6. Na wszystkich poziomach, systemu kontroli wewnętrznej, stosowane są odpowiednie mechanizmy kontrolne lub niezależne monitorowanie ich przestrzegania. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności, w codzienną działalność operacyjną Banku. Proces projektowania, zatwierdzania i wprowadzania w Banku mechanizmów kontrolnych jest odpowiednio udokumentowany i umożliwia przypisanie komórkom organizacyjnym odpowiedzialności za realizację zadań na poszczególnych etapach tego procesu.
7. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania:
 - 1) pionowego - poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz
 - 2) poziomego - poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
8. Za monitorowanie odpowiedzialni są odpowiednio:
 - 1) w przypadku monitorowania poziomego (weryfikacji bieżącej, testowania) w ramach danej linii – wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych
 - 2) w przypadku monitorowania pionowego pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony – Komórka Kontroli Wewnętrznej, stanowisko ds. zapewniania zgodności, jak również inne stanowiska w drugiej linii obrony,
9. Monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie w ramach monitorowania pionowego i poziomego z uwzględnieniem:
 - 1) celów systemu kontroli wewnętrznej,

- 2) złożoności procesów, w tym zwłaszcza procesów istotnych,
 - 3) liczby, rodzaju i stopnia złożoności mechanizmów kontrolnych,
 - 4) ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
 - 5) zasobów poszczególnych linii obrony, w tym kwalifikacji, doświadczenia i umiejętności pracowników tych linii,
 - 6) zasady proporcjonalności.
2. Podstawowym narzędziem do operacyjnego zarządzania systemem kontroli w Banku jest matryca funkcji kontroli, w której powiązано cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej i wyodrębnione w ich ramach cele szczegółowe z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.
 3. Bank określił kategorie nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, biorąc pod uwagę ich negatywny wpływ na zapewnienie osiągnięcia określonych celów systemu kontroli wewnętrznej. Nadanie odpowiedniej kategorii nieprawidłowości stwierdzonej, w ramach niezależnego monitorowania, polega na oszacowaniu poziomu ryzyka związanego z tą nieprawidłowością. W Banku prowadzony jest rejestr wszystkich nieprawidłowości znaczących i krytycznych. Wykryte w ramach pierwszej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są raportowane do komórki organizacyjnej drugiej linii obrony, odpowiedzialnej za niezależne monitorowanie procesu, w ramach którego zaistniała dana nieprawidłowość znacząca lub krytyczna, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do Zarządu Banku oraz komórki audytu wewnętrznego. Stwierdzone w ramach drugiej linii obrony nieprawidłowości znaczące lub krytyczne, są raportowane do Zarządu Banku i Komitetu Audytu, a w przypadku nieprawidłowości krytycznych również do komórki audytu wewnętrznego.
 4. Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują okresowe informacje o wynikach testowania pionowego i poziomego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych z uwzględnieniem, m. in.: zestawienia wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz informacji dotyczących efektów działań podjętych w celu usunięcia tych nieprawidłowości.
 5. Zgodnie z Umową Systemu Ochrony komórka audytu wewnętrznego przygotowuje syntetyczną informację o najistotniejszych nieprawidłowościach, stwierdzanych w trakcie audytów wewnętrznych i w okresach półrocznych przekazuje do Banku. Bank wykorzystuje ww. informacje w celu poprawy jakości wykonywanych usług i obniżenia poziomu ryzyka prowadzonej działalności.
 6. Rada Nadzorcza dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej (w tym funkcji kontroli) oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego. Dokonując oceny, Rada Nadzorczej bierze pod uwagę informacje przekazane przez Zarząd o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli ze szczególnym uwzględnieniem:
 - 1) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
 - 2) skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,
 - 3) zapewnienia niezależności pracownikom komórek do spraw kontroli wewnętrznej i zapewniania zgodności,

- 4) zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez pracowników komórki do spraw kontroli wewnętrznej i zapewniania zgodności, do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników na tym Stanowisku.

XII. Ryzyko braku zgodności w ramach Systemu Kontroli Wewnętrznej

1. Ryzyko braku zgodności (compliance) jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Definiując szerzej, ryzyko braku zgodności to ryzyko sankcji prawnych lub regulacyjnych, strat finansowych lub utraty reputacji, które może ponieść Bank, jako wynik niedostosowania się do przepisów prawa, wytycznych regulatora, czy też ogólnie przyjętych praktyk postępowania i standardów etycznych w działalności biznesowej oraz wewnętrznych polityk i procedur Banku.
2. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności jest w Banku realizowane w celu:
 - 1) zapewnienia funkcjonowania Banku zgodnie z przepisami prawa i przyjętymi standardami postępowania,
 - 2) zapewniania przestrzegania przez pracowników Banku przyjętych standardów postępowania, w tym obowiązujących zasad ładu korporacyjnego,
 - 3) budowania korzystnego wizerunku Banku jako instytucji przestrzegającej przepisów prawa i przyjętych standardów postępowania,
 - 4) ograniczania ryzyka braku zgodności.
3. Za całość koordynacji procesu identyfikacji i zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności, jak też za nadzór nad działaniami komórki realizującej funkcję zapewniania zgodności, odpowiada Prezes Zarządu Banku.
4. Komórka w ramach realizowanych funkcji, m.in. :
 - 1) przekazuje raporty z obszaru ryzyka braku zgodności bezpośrednio do Zarządu Banku,
 - 2) posiada możliwość przekazywania raportów z obszaru ryzyka braku zgodności również bezpośrednio do Rady Nadzorczej,
 - 3) posiada prawo do kontaktowania się z własnej inicjatywy z każdym pracownikiem i uzyskiwania dostępu do dowolnych dokumentów, czy plików potrzebnych do wykonywania swych obowiązków,
 - 4) na bieżąco informuje Zarząd Banku o przypadkach występowania istotnych naruszeń Compliance i ewentualnie rekomenduje podjęcie środków naprawczych.
5. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności polega w Banku na:
 - 1) zapobieganiu naruszeń Compliance,
 - 2) identyfikowaniu naruszeń Compliance,
 - 3) wdrażaniu odpowiednich działań naprawczych w przypadku pojawienia się naruszeń Compliance,
 - 4) monitorowaniu, czy wdrożone działania naprawcze są skuteczne.
6. Skutkami naruszeń Compliance mogą być:
 - 1) wystąpienie sankcji prawnych bądź regulaminowych,
 - 2) materialne straty finansowe,

- 3) naruszenie lub utrata reputacji Banku.
7. Ryzyko braku zgodności zostało przez Bank zidentyfikowane jako ryzyko trudnomierzalne, w związku z tym na system zarządzania tym ryzykiem, składają się następujące elementy:
 - 1) odpowiednia organizacja procesu zarządzania ryzykiem,
 - 2) identyfikacja ryzyka,
 - 3) raportowanie o ryzyku.
8. Raporty o ryzyku braku zgodności skupiają się na podstawowych zadaniach, które ma spełniać zarządzanie ryzykiem braku zgodności, a więc dotyczą:
 - 1) prawidłowości wdrażania regulacji wewnętrznych,
 - 2) ich dostosowania do obowiązujących przepisów prawa i standardów,
 - 3) oceny skutków naruszeń Compliance.
9. Sprawozdania z ryzyka braku zgodności zawierają:
 - 1) ocenę ryzyka braku zgodności, w tym informacje o zmianie profilu ryzyka,
 - 2) podsumowanie wszystkich naruszeń Compliance, które wystąpiły w okresie objętym raportem,
 - 3) rekomendowane środki naprawcze,
 - 4) ocenę skutków rekomendowanych środków naprawczych, które były wydawane na bieżąco lub zawarte w poprzednim raporcie.
10. Raporty o ryzyku braku zgodności sporządzane były w 2017 roku w okresach półrocznych dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

XIII. System zarządzania

1. W Banku liczba stanowisk w Zarządzie wynosi 3 /trzy/.
2. Członków Zarządu powoływała Rada Nadzorcza zgodnie ze Statutem Banku oraz przepisami prawa; powołanie Prezesa Zarządu nastąpiło za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego w trybie przewidzianym w Ustawie Prawo Bankowe.
3. Kandydaci na członków Zarządu powinni spełniać wymagania Banku w zakresie reputacji i kwalifikacji; co najmniej dwóch członków Zarządu - w tym Prezes - powinno posiadać kwalifikacje i doświadczenie zawodowe dające rękojmię prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych oraz pozostawać z Bankiem w stosunku pracy, w związku z pełnioną funkcją.
4. Wybór kandydata na członka Zarządu poprzedzony jest obowiązkową procedurą indywidualnej oceny uprzedniej.
5. W Banku liczba członków organu nadzorującego wynosi 13 /trzynaście/.
6. Członków Rady Nadzorczej powołuje, zgodnie z przepisami prawa, Zebranie Przedstawicieli.
7. Wybór kandydata na członka Rady Nadzorczej poprzedzony jest obowiązkową procedurą indywidualnej oceny uprzedniej, której celem jest ustalenie czy osoba oceniana posiada kwalifikacje niezbędne do sprawowania funkcji nadzorczych (wiedza, właściwy poziom wykształcenia, umiejętności, doświadczenie) oraz ustalenie czy zaistniałe fakty i okoliczności dotyczące kandydata na członka Rady mogą mieć wpływ na reputację Banku.
8. Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną, w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych

obowiązków, dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie oceny członków Zarządu Banku. Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji. Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2016 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

9. W Banku powołany został jako organ opiniodawczy Zespół do spraw Ryzyk Bankowych, którego celem jest zapewnienie niezależnej opinii w zakresie oceny efektywności zarządzania ryzykiem w Banku. Zespół w 2016 roku odbył 12 posiedzeń, w trakcie których omawiano m. in. poziom ryzyk istotnych.
10. Przepływ informacji w zakresie ryzyk zidentyfikowanych w działalności Banku, kierowany do Zarządu oraz Rady Nadzorczej został sformalizowany w postaci „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu”, w ramach której określono nazwy raportów/sprawozdań, częstotliwość sporządzania, autorów/odbiorców, terminy sporządzania raportów/sprawozdań dotyczących ryzyk. Systemem informacji zarządczej były objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania dostosowane były do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka, zapewniając możliwość podjęcia decyzji oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

XIV. Polityka wynagradzania i polityka zmiennych składników wynagrodzeń

1. Polityka wynagradzania stanowiła część składową funkcjonujących w Banku zasad zarządzania, których istotnym elementem są wartości etyczne i kompetencje personelu, przejrzyste struktury organizacyjne, zakresy uprawnień i odpowiedzialności, kanały informacji, mechanizmy kontrolne oraz system zarządzania ryzykiem.
2. Polityka wynagradzania w Banku realizowana była na podstawie przyjętej przez Zarząd i zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą uchwałą przedmiotowej Polityki. Jako podstawowe cele Polityki wskazano:
 - 1) wspieranie przyjętej strategii działania na lata 2015 - 2019 w zakresie realizacji założonego wyniku finansowego i poziomu funduszy własnych,
 - 2) realizację potrzeb pracowników przy jednoczesnym wykonaniu zadań strategicznych,
 - 3) powszechność zasad Polityki poprzez zastosowanie ich do wszystkich członków organów statutowych Banku oraz pracowników.
3. Przyjęte w Polityce wynagradzania i uchwałe Zebrania Przedstawicieli w sprawie *uchwalenia wysokości wynagrodzenia za utracony czas z tytułu pracy w organach samorządowych Banku Spółdzielczego w Zwoleniu*, zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej były zgodne z regulacjami wewnętrznymi i realizowane zgodnie z przyjętymi zasadami.
4. Wynagrodzenia w okresie sprawozdawczym były adekwatne i odpowiadały rodzajowi wykonywanej pracy, stopniowi odpowiedzialności i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu. Wynagrodzenia uwzględniały ilość i jakość świadczonej pracy, przy jednoczesnym zapewnieniu prawidłowej realizacji zadań wynikających z działalności Banku.
5. Z uwagi na skalę działalności Banku, nie powoływano komitetu ds. wynagrodzeń. Bank

- nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania Polityki w zakresie wynagrodzeń.
6. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 roku w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, Rozporządzeniem CRR i ustawą Prawo bankowe, Bank ogłasza informacje dotyczące polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze.
 7. Bank, korzystając z możliwości indywidualnego określenia sposobu i zakresu stosowania przepisów dotyczących zmiennych składników wynagrodzeń, wprowadził „Politykę zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze”, która została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku.
 8. Przyjęta Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku zawierała mechanizmy wynagradzania zmierzające do ugruntowania skłonności kadry zarządzającej do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku.
 9. Polityka miała na celu wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem oraz nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza, zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą Banku, skłonność Banku do ryzyka. Ponadto, celem polityki było wspieranie realizacji Strategii działania Banku oraz ograniczanie konfliktów interesów.
 10. Polityka przynajmniej raz w roku podlega weryfikacji przez Stanowisko do spraw Zapewniania Zgodności. Weryfikacja, obejmuje, m. in.: zgodność z przepisami zewnętrznymi i wewnętrznymi Banku, weryfikację stanowisk kierowniczych, przyjęte zasady przyznawania i wypłaty zmiennych składników wynagradzania.
 11. Polityka oraz jej realizacja podlega ocenie Rady Nadzorczej na postawie przeprowadzonej weryfikacji. Ocena jest przekazywana Zebraniu Przedstawicieli w ramach sprawozdania Rady Nadzorczej.
 12. Przy określeniu zasad wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku uznano – ze względu na zakres i złożoności prowadzonej działalności, profil działania, charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym – że, zasady dotyczyć będą wyłącznie członków Zarządu Banku, tj. Prezesa Zarządu, Zastępcy Prezesa oraz Członka Zarządu Głównego Księgowego.
 13. Wynagrodzenie członków Zarządu Banku podzielone jest na część stałą oraz zmienną. Część zmienną stanowi regulaminowa premia roczna, która przyznawana jest na podstawie oceny efektów pracy członka Zarządu. Przedmiotowej oceny Rada Nadzorcza dokonuje w cyklach rocznych, najpóźniej do końca III kwartału roku następującego po okresie objętym oceną w formie uchwały podejmowanej odrębnie dla każdego członka Zarządu. Ocena efektów pracy członka Zarządu Banku dokonywana jest po zakończeniu roku obrotowego i obejmuje 3 lata, tzn. rok miniony oraz 2 poprzednie i przeprowadzana jest w oparciu o kryteria ilościowe i jakościowe. Kryteriami ilościowymi są: zyski netto, zwrot z aktywów ROA, wskaźnik należności zagrożonych, łączny współczynnik kapitałowy oraz wskaźnik płynności LCR. Kryteriami jakościowymi są: efekty realizacji zadań przez poszczególnych członków Zarządu, pozytywna ocena kwalifikacji danego członka Zarządu, uzyskanie absolutorium oraz wyniki kontroli przeprowadzonych przez organy zewnętrzne. Na wypłatę wynagrodzenia zmiennego Bank tworzy rezerwę w wysokości 5% wyniku

finansowego netto.

14. W odniesieniu do kryteriów ilościowych członek Zarządu ma prawo do regulaminowej premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie:
 - 1) min. 90 % zysku netto;
 - 2) min. 0,50 % zwrotu z aktywów (ROA),
 - 3) max 6,50 % wskaźnika należności zagrożonych,
 - 4) min. 12,875 % współczynnika wypłacalności,
 - 5) min. 100 % wskaźnika płynności LCR.
15. W odniesieniu do kryteriów jakościowych, członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie:
 - 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności,
 - 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji,
 - 3) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy,
 - 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.
16. W sytuacji, gdy bank objęty został programem naprawczym w rozumieniu przepisów Prawa Bankowego, jest w likwidacji lub ogłoszono upadłość Banku oraz w przypadku negatywnej oceny efektów pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza może:
 - 1) zmniejszyć lub nie przyznawać premii rocznej,
 - 2) zmniejszyć lub nie wypłacać odroczonej części premii rocznej.
17. Kwota premii rocznej dla członków Zarządu Banku ustalana jest w wysokości 5% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto z zastrzeżeniem, że wysokość premii nie może być większa niż 12% osiągniętego w danym roku przez członka Zarządu wynagrodzenia zasadniczego.
18. Wysokość premii rocznej nie może stanowić znaczącej części wynagrodzenia członka Zarządu Banku.
19. Wypłata części odroczonej premii rocznej następuje po dokonaniu pozytywnej oceny jakości portfela kredytowego za okres oceny przy uwzględnieniu aktualnego wyniku finansowego netto Banku.
20. Wypłata regulaminowej premii rocznej następuje jednorazowo (część regulaminowej premii rocznej nie jest odraczana), jeżeli w roku podlegającym ocenie spełniony jest jeden z poniższych warunków:
 - 1) suma bilansowa Banku nie przekracza kwoty 300 mln PLN,
 - 2) dynamika portfela kredytowego Banku rok do roku nie przekracza 120%.
21. W 2017 roku wynagrodzenia członków Zarządu wypłacano zgodnie z zawartymi umowami oraz Regulaminem wynagradzania członków Zarządu w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu. Ponadto, Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 10.05.2018 roku dokonała oceny efektów pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze w rozumieniu Polityki zmiennych składników wynagrodzeń. Oceną objęto członków Zarządu Banku za okres ich pracy w latach 2014 – 2016. Przy ocenie efektów pracy zastosowano kryteria określone w pkt 13 – 15. Rada Nadzorcza stwierdziła, że Zarząd Banku w sposób poprawny zarządzał ryzykiem bankowym w rozumieniu Polityki zmiennych składników wynagrodzeń i

dokonała pozytywnej oceny efektów pracy poszczególnych członków Zarządu, zarówno w okresie podlegającym ocenie za poszczególne lata, jak również uwzględniając wyniki zbiorcze za okres 2014 – 2016 roku. W ocenie Rady działania poszczególnych członków Zarządu pozwoliły na wzmocnienie kapitałów Banku i jego prawidłowy długofalowy rozwój.

22. W 2017 roku stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do składników stałych wynagrodzeń wypłaconych członkom Zarządu stanowił 11,54 %, natomiast do wyniku finansowego netto osiągniętego w 2017 roku stanowił 5%.
23. Łącznie za 2017 rok dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku wypłacono (w tys. zł): składniki stałe w wysokości 436,65 tys. zł składniki zmienne w wysokości 50,40 tys. zł. Wartość wynagrodzeń z odroczonej wypłatą wyniosła 0,00 zł, wartość płatności związanych z zakończeniem stosunku zatrudnienia wyniosła 0,00 zł. Liczba osób, które otrzymały w 2017 roku wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln Euro wyniosła – 0.
24. Analizując szeroko realizację celów Polityki wynagradzania oraz Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w 2017 roku, Rada Nadzorcza stwierdziła, że:
 - 1) system wynagrodzeń dostosowany był w 2017 roku do strategii działania Banku, jego celów i długoterminowych interesów oraz prawidłowo skorelowany z systemem zarządzania finansami i ryzykiem w Banku,
 - 2) zapewniano odpowiednie do potrzeb zasoby kadrowe pozwalające skutecznie zarządzać ryzykiem w Banku,
 - 3) zapewniano adekwatne wynagrodzenia do rodzaju wykonywanej pracy i kwalifikacji zawodowych wymaganych na danym stanowisku z uwzględnieniem jakości świadczonej pracy,
 - 4) stosowano mechanizmy wynagradzania zmierzające do ugruntowania wśród kardy zarządzającej skłonności do szczególnej dbałości o długoterminowe dobro Banku, do ochrony interesów klientów oraz unikania nadmiernej ekspozycji na ryzyko.

XV. Postanowienia końcowe.

1. Zebranie Przedstawicieli Banku uchwałą Nr 10/2015 z 25.06.2015 roku przyjęło Zasady ładu korporacyjnego w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu. Oświadczenie Zarządu w zakresie ograniczenia stosowania poszczególnych zasad zawiera odrębny dokument. Rada Nadzorcza pozytywnie oceniła funkcjonowanie w Banku w 2017 roku Zasad ładu korporacyjnego.
2. Bank na dzień 31.12.2017 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
3. Bank na dzień 31.12.2017 roku nie posiadał aktywów obciążonych.
4. Zatwierdzone przez Zarząd Banku oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, o którym mowa w art. 453 ust. 1 lit. e) Rozporządzenia CRR, zawarte jest w Załączniku nr 1 do niniejszej informacji.
5. Oświadczenie na temat ryzyka, zgodne z wymogami art. 435 ust. 1. lit. f) Rozporządzenia CRR, w którym omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze

strategią działalności zawarte jest w Załączniku nr 2 do niniejszej informacji, kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarte są w Załączniku nr 3 do niniejszej informacji.

Załącznik Nr 1

do Informacji z zakresu adekwatności kapitałowej oraz pozostałych obszarów podlegających ogłaszaniu w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu według stanu na dzień 31.12.2017 roku

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Zarząd Banku Spółdzielczego w Zwoleniu oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji z zakresu adekwatności kapitałowej oraz pozostałych obszarów podlegających ogłaszaniu w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu według stanu na dzień 31.12.2017 roku, są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii zarządzania ryzykiem w Banku.

ZARZĄD BANKU SPÓLDZIELCZEGO W ZWOLENIU

Z-ca PREZESA ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
Wojciech Machnik
Wojciech Machnik

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
mgr Irena Zawadzka
mgr Irena Zawadzka

Zastępca Prezesa Zarządu
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
Krzysztof Wysocki
Krzysztof Wysocki

GŁÓWNY KSIĘGOWY
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
Józef Nędzi
Józef Nędzi
CZŁONEK ZARZĄDU

Zwoleń, dnia 06.07.2018 roku

Załącznik Nr 2

do Informacji z zakresu adekwatności kapitałowej oraz pozostałych obszarów podlegających ogłaszaniu w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu według stanu na dzień 31.12.2017 roku

OŚWIADCZENIE ZARZĄDU

Zarząd Banku Spółdzielczego w Zwoleniu oświadcza, że w Informacji z zakresu adekwatności kapitałowej oraz pozostałych obszarów podlegających ogłaszaniu w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu według stanu na dzień 31.12.2017 roku, omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka w sposób pozwalający zainteresowanym zewnętrznym podmiotom zapoznanie się z całościowym obrazem zarządzania ryzykiem przez Bank, w tym zależności pomiędzy profilem ryzyka a tolerancją na ryzyko określoną przez Zarząd.

ZARZĄD BANKU SPÓDZIELCZEGO W ZWOLENIU

Z-ca PREZESA ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
Wojciech Machnik
Wojciech Machnik

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
mgr Irena Zawadzka
mgr Irena Zawadzka

Zastępca Prezesa Zarządu
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
Krzysztof Wysocki
Krzysztof Wysocki

GŁÓWNY KSIĘGOWY
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
Józef Nędzi
Józef Nędzi
CZŁONEK ZARZĄDU

Zwoleń, dnia 06.07.2018 roku

Załącznik Nr 3

do Informacji z zakresu adekwatności kapitałowej oraz pozostałych obszarów podlegających ogłoszeniu w Banku Spółdzielczym w Zwoleniu według stanu na dzień 31.12.2017 roku

Kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka

według stanu na dzień 31.12.2017 roku

L.P.	Kluczowe wskaźniki	Wielkość
1.	ROE netto	9,48%
2.	ROA netto	0,70%
3.	marża odsetkowa	3,28%
4.	kredyty / depozyty	59,34%
5.	aktywa płynne / suma bilansowa	37,73%
6.	obligo kredytowe	135 930,59 tys. zł
7.	depozyty ogółem	229 072,92 tys. zł

ZARZĄD BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W ZWOLENIU

Z-ca PREZESA ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
Wojciech Machnik
Wojciech Machnik

PREZES ZARZĄDU
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
mgr Irena Zawadzka
mgr Irena Zawadzka

Zastępca Prezesa Zarządu
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
Krzysztof Wysocki
Krzysztof Wysocki

GŁÓWNY KASJER
Banku Spółdzielczego w Zwoleniu
Józef Nedzi
Józef Nedzi
CZŁONEK ZARZĄDU

Zwoleń, dnia 06.07.2018 roku